

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. // Inzerati do 80 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—
Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENU GRADEC, Slomikov trg 5 // Poštno hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Finska bo branila svojo neodvisnost

Finska vlada je pripravljena ugoditi nekaterim ruskim zahtevam, če dobi za to primerne koncesije, uprja pa se bo vsakemu ogražanju svoje neodvisnosti in je že izdala obsežne obrambne ukrepe

Stockholm, 12. okt. br. Listi poročajo iz Helsinkov, da se je položaj med Finsko in Rusijo zelo poostrel. Finska vlada je odredila nove vpoklice rezervistov, ob enem pa odredila takojšnje evakuacije prestolnice in nekaterih drugih večjih mest blizu obale in ruske meje. Mnogo kritike je izrazilo delstvo, da finski delegaciji, ki se je na povabilo sovjetske vlade podala v Moskvo, ni bil prirejen nikak sprejem, do čim so delegacije ostalih baltičskih držav sprejeli kar najsvečanejši. Pač pa se je splošno opazilo, da so bili na kolodvoru vsi člani švedskega poslanstva.

Evakuacija mest

Helsinki, 12. okt. s. Včeraj je bilo iz Helsinkov evakuiranih 20.000 žen, otrok in starčkov. Podvzeti so bili novi ukrepi za zaščito pred letalskimi napadi. Vpoklicani so bili nadaljnji kontingenti rezervistov, vendar finska vlada zanika, da bi bila izvedena splošna mobilizacija. Iz Helsinkov so odšli včeraj vsi angleški državljani, kakor tudi žena in otroci angleškega poslanika. Poljski poslanik v Moskvi, ki je dospel v Helsinki, je sporočil, da je na meji videl kompletno motorizirano rusko divizijo. Tik nad rusko-finsko mejo so opazili včeraj eskadrilo 21 ruskih letal.

Borza zaprta

Helsinki, 12. okt. br. Vlada je danes odredila zaporo finske borze. Hkratu je finska banka izdala nove bankovce po 5000 finskih mark. V tovarnah orožja in streliva je bilo delo pospešeno. Delavstvo je v njih zaposleno v treh posadih.

Danes popoldne pričetek razgovorov v Moskvi

Moskva, 12. okt. s. Finsko odposlanstvo je bilo snoči sprejeto pri šefu protokola ruskega zunanjega ministrstva. Finska delegacija bo imela prvi sestanek z ruskimi državniki danes popoldne.

Samo do gotove meje

Helsinki, 12. oktobra. e. Glede bodočih odnosov z Rusijo obstaja v Finski še nadalje velika negotovost in zaskrbljenost. Glede nadaljnjega razvoja dogodkov vlada v političnih krogih pesimistično razpoloženje. Finski politični krogi so mnenja, da je Finska pripravljena priznati Rusiji upravičenost nekaterih zahtev, zlasti zahtevo po zagotovitvi ruskega vpliva v Baltičkem morju, toda pri tem more iti samo za odstop nekaterih finskih otokov. Finska je pripravljena, da določene otoke izroči Rusiji, toda le na podlagi recipročnosti, kar pomeni, da bo tudi Finska postavila Rusiji svoje zahteve. Predvsem zahtevo po korekturi meje v Kareliji v korist Finske. Finska računa na podporo ne samo Švedske in skandinavskih držav, temveč tudi na podporo nekaterih držav v Evropi in na moralno podporo vse ameriške javnosti. S posebnimi akcijami hoče Finska opozoriti zlasti Ameriko na svoje stališče in prepričati ameriško javnost o upravičenosti svoje stališča. Prvi korak v tej smeri tolmačijo govor, ki ga je imel finski zunanji minister v radiu in katerega so prenašale vse ameriške postaje.

Predčasni vpoklici rezervistov v Danskem

Kodani, 12. okt. mp. DNB poroča, da je danska vlada včeraj vpoklicala rezerviste, ki bi morali k vojakom šele jeseni.

Brez upa zmage

Helsinki, 12. okt. e. V finski prestolnici bivajoči tuji vojaški strokovnjaki niso prepričani, da bi se mogla Finska, čeprav ima odlično opremljeno vojsko, z uspehom zoperstavljati ruski oboroženi sili. Meja med Finsko in Rusijo je dolga okrog 1500 km in zaradi tega je ni mogoče z uspehom braniti. Z nestrpnostjo pričakujejo v finski prestolnici poročila iz Moskve o zahtevah, ki jih bo Rusija stavila finski delegaciji.

Zanimanje Amerike

Washington, 12. okt. s. V ameriških političnih krogih vlada posebno zanimanje za usodo Finske, ker je Finska edina evropska država, ki je Zedinjenim državam plačala svoje vojne dolge. Finski poslanik je včeraj posetil Belo hišo in ameriško zunanje ministrstvo, vendar je potem izjavil novinarjem, da ne vidi možnosti za intervencijo Amerike v korist Finske.

Vkorakanje ruskih čet v Estonsko

Tallinn, 12. okt. e. Po službenem obvestilu bodo ruske čete prišle v Estonsko 13. oktobra. Včeraj je dospel posebna ruska vojaška delegacija v obmorski kraj Baltiski, katerega bo Rusija spremenila v najmodernejšo pomorsko oporišče. V Baltisku prebiva zdaj okrog 650 estonskih ribičev.

Rusi bodo tu zgradili tudi najmodernejšo luko, tako da bo Baltiski najvažnejša pomorska ruska baza pred vhomom Finskega zaliva.

Tallinn, 12. okt. mp. Tas poroča, da je o priliki včerajšnjega podpisu vojaškega dogovora med Rusijo in Estonsko, ruska

Ruski obroč na Baltiku

Ruska diplomacija triumfira nad svojimi uspehi
Oficijelni moskovski komentar o pogodbi z Litvo

Moskva, 12. okt. s. Vse rusko časopisje z navdušenjem piše o novi rusko-litovski pogodbi ter ugotavlja, da je s to pogodbo sklenjen železni obroč za obrambo Rusije v Baltiku.

Moskva, 12. okt. mp. V tujakajšnjih diplomatskih krogih je zbudil veliko pozornost uvodnik oficijelnih „Izvestij“, ki se nanaša na podpis pogodbe o vzajemni pomoči med Rusijo in Litvo in ki večkrat poudarja, da Rusija nikdar ne prelomi dane besede, kar se drugod po svetu ne dogaja vedno. Uvodnik, ki nosi naslov: „Politika ureditve miru in prijateljstva med narodi, pravi med drugim:

S podpisom pogodbe o medsebojni pomoči z Litvo je Rusija ponovno dokazala, da nastopa kot plemeniti in pravični prijatelj malih držav. Tudi s to pogodbo je popravila Litvi storjeno krivico, ko je Poljska v oktobru 1920 s silo anektirala Vilno z vilniskim ozemljem. Rusija formalno ni nikdar priznala te aneksije. Rusija je dvakrat s svojo intervencijo preprečila oboroženi poljski napad na Litvo. Ko je Rusija po razpadu Poljske ponudila prijateljsko roko Belorusiji in Ukrajini, je obenem zasedla tudi Vilno z njegovim območjem. Zdaj je to ozemlje, ki ga je Litva pred 19. leti zgubila, spet vrnila pravnemu lastniku. Zato predstavlja pogodba med Rusijo in Litvo zgodovinsko listino, da je pravica prišla do zmage. Rusija si je s tem tudi zagotovila sigurnost svojih meja. Litva se je lahko prepričala o velikem pomenu prijateljstva z Rusijo, ki nikdar ne prelomi dane besede. Rusija je pokazala lep primer pravične diplomacije.

Kovno, 12. okt. s. Ko je včeraj jutraj radio javil vest o podpisu rusko-litovske pogodbe, so izšli vsi časopisi v Kovnu v posebnih izdajah. Vse hiše so bile takoj okrašene z zastavami. Ob 11. so bile zaprte vse trgovine in obrati. Povorka 50 tisoč ljudi je šla pred palačo predsednika republike in prirejala manifestacije.

Danes bo Chamberlain odgovoril Hitlerju

Odklonil bo Hitlerjeve predloge in objavil pogoje zaveznikov za sklenitev miru

London, 12. okt. br. Danes popoldne bo na seji spodnje zbornice odgovoril angleški ministrski predsednik Chamberlain kancelarju Hitlerju. Ta odgovor, ki ga bo podal Chamberlain ne samo v imenu britanskega imperija, marveč v imenu vseh zaveznikov, je bil sestavljen v sporazumu s francosko vlado in vladami vseh britanskih dominionov. Besedilo odgovora je bilo odobreno včeraj na posebnih seji vojne kabineta ter sporočeno tudi zastopnikom angleške opozicije, ki so vsi dali svoj pristanek. Pričakujejo, da bo Chamberlain pri tej priliki tudi točno orisal vojne cilje Anglije in Francije in navedel pogoje, pod katerimi bi bili zavezniški pripravljeni pričeti mirovna pogajanja. Kar se tiče Hitlerjevih predlogov, nihče ne dvomi o tem, da jih bo Chamberlain odklonil kot docela nesprejemljive.

Rim, 12. okt. br. Dopisniki italijanskih listov poročajo iz Londona, da se je kljub pesimistični nanovodi londonskih listov, po katerih bo Chamberlain v svojem odgovoru odklonil vsaka pogajanja s Hitlerjem, zvedelo iz krogov blizu vlade, da ni izključena možnost, da bo Chamberlain postavil gotove konstruktivne predloge, da bi se ne zaprla popolnoma vrata za pogajanja. V zvezi s tem se potrjuje vest, da bo te dni odstopal v London novi italijanski veleposlanik Bastianini. Čigar odhod v Anglijo je bil doslej že dvakrat odločen. Bastianini naj bi angleški vladi obrazložil, kakor pričakujejo v Londonu, stališče Italije glede morebitnega sklica nje mednarodne konference, ki naj bi se sestala prej, preden bi vojna popolnoma kompromitirala evropski položaj. To naloge bi moral izvršiti Bastianini samo v primeru, če do njegovega prihoda v London ne bo uničeno vsako upanje v diplomatski razplet sedanje evropske krize.

London, 12. oktobra s. Današnji govor ministrskega predsednika Chamberlaina bo po poluradnem poročilu nedvomno izrazil točno isto kakor govor francoskega ministrskega predsednika Daladiera. V zgornji zbornici bo podal izjavo v imenu vlade lord Stanhope.

vlada službeno povabila vrhovnega poveljnika estonske vojske, generala Lajdonerja, da poseti Moskvo. Lajdoner je vabilo sprejel in bo obiskal Moskvo takoj, ko bodo ruske čete zasedle svoja oporišča na Estonskem, kar se bo zgodilo, kakor zatrjujejo, do 13. oktobra.

Obligatna pojedina

Moskva, 12. okt. s. Agencija Tas poroča: Včeraj je komisar za zunanje zadeve Molotov priredil kosilo na čast litovskemu zunanjemu ministru Urbisui in litovski delegaciji. Z ruske strani so bili navzoči med drugimi Stalin, Vorosilov, Mihojan, Kalinin, Kaganovič, Zdanov, Potemkin in drugi. Zunanji ministra Molotov in Urbisus sta med kosilom izmenjala napitnice. Kosilo je poteklo v prijateljskem razpoloženju.

Odhod litovske delegacije iz Moskve

Zunanji minister Urbisus in litovska delegacija so včeraj iz beloruskega kolodvora v Moskvi odstopali nazaj v Kovno. Kolodvor je bil okrašen z litovskimi zastavami. Na peronu je bila častna četa. Pri slovesu so bili navzoči namestnik komisarja za zunanje zadeve Lazovski, namestnik komisarja za zunanjo trgovino Stjepov in namestnik komisarja za vojsko Smorodnov.

Berlinski komentarji

Berlin, 12. okt. mp. Snočnji večerniki so na vidnem mestu objavili vest o odstopu Vilna Litvi. Tako piše „Berliner Börsenzeitung“, da je odstop Vilna dokaz o konsekvenci ruske zunanje politike. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ pripominja, da je Rusija postavila odnose z Litvo na novo podlago in da je odstopitev Vilna logična posledica sovjetske politike v vzhodni Evropi.

Kaj pričakujejo v Berlinu

Berlin, 12. okt. br. Z veliko napetostjo pričakujejo v tujakajšnjih krogih današnji govor Chamberlaina, o katerem mislijo, da bo merodajen za nadaljnji razplet evropske krize. Zato se v uradnih krogih še vedno vzdržujejo vsakega komentarja Daladierovega govora, pač pa na vse načine opozarjajo na to, da preti ne samo Nemčiji, nego vsej Evropi nevarnost bolševizacije, če Anglija in Francija ne bosta odnehali. Zelo vplivni nemški politiki so so izjavili novinarjem, da si morajo biti v Londonu na jasnem, da se Nemčija ne bo udala. Če ne bo mogla zmagati z narodnim socializmom, se bo vrgla v objem komunizma in bo zmagala pod rdečo zastavo. V Berlinu računajo na znano odklonilo stališče konservativnih angleških krogov proti komunizmu in upajo, da bi predložene komunistične nevarnosti utegnile še najprej odvrti Anglijo od neiz-

Prvi večji spopad na zapadni fronti

Nemci so s tanki navalili na francoske postojanke med Mozelo in Saaro, a so bili odbiti

London, 12. okt. e. Londonski radio je objavil, da so se pričele snovi na zapadni fronti z obeh strani močne artilerijske akcije s težko artilerijo. Več nemških oddelkov je napadla francoske čete med Mozelo in Saaro. Nemške ofenzivne čete so spremljali nemški tanki. Na več mestih so so francoske čete ustavile prodiranje nemških čet, pri čemer so imeli Nemci velike izgube. Nekaterim nemškim oddelkom pa se je posrečilo, da so se približali franco-

prosne nadaljevanja vojne proti Nemčiji.

V berlinskih diplomatskih krogih pa prevladuje mnenje, da delajo Nemci račun brez krčmarja. Značilno v tem pogledu smatrajo dejstvo, da ruski krogi ne računajo na skorajšnje pomirjenje in ruska vlada baš zaradi tega z vso naglico urenjuje svoje načrte na Baltiku, ki nikakor ne gredo v prilog Nemčije. Popuščanje Nemčije napram Rusiji predstavlja

Daladierov „ne!“

Po vsem svetu tolmačijo Daladierov govor kot jasno odklonitev nemškega stališča

Pariz, 12. okt. z. Govor Daladiera je naletel v francoski javnosti na nedeljeno odobravanje. Zlasti podčrtavajo listi Daladierovo izjavo, da Francija odklanja vsako premirje, ki bi tvorilo le odmor za pripravo na novo napad. „Figaro“ in „Soir“ zahtevata, naj Anglija in Francija svečano izjavita, da ne bosta sklenili s Hitlerjem nikakega separatnega miru, da se ne bodo v Berlinu udajali praznim upom.

London, 12. okt. z. „Times“ komentirajo Daladierov govor in naglašajo, da je napadno mnenje, če v Nemčiji mislijo, da se hočeta Anglija in Francija vmešati v nemške notranje zadeve. Če hočejo Nemci imeti diktatorja, naj ga imajo. Toda Evropa odločno odklanja, da bi se nemški diktator postavil za diktatorja vse Evrope. Take diktature Anglija in Francija ne bosta nikdar dopustili in se ji bosta z vsemi sredstvi uprli.

New York, 12. okt. s. „New York Times“ pišejo, da je Daladier v svojem govoru več nego odbil Hitlerjeve predloge za mir. Njegov govor pomeni jasno ugotovitev, da Anglija in Francija ne bosta

zgodili diplomatsko igro, ki naj bi pripomogla do zmage nemškega stališča, v danem primeru pa bi se Nemčija s podporo zapadnih velisil zopet otresla ruskega objema. Vse kaže na to, da so v Moskvi to igro spregledali in se tudi s svoje strani pripravljajo na vse možnosti nadaljnjega razvoja dogodkov.

Göring v Rim?

London, 12. okt. o. „Exchanges Telegraph“ poroča o trditvah v dobro poučenih diplomatskih krogih v Berlinu, da namerava maršal Göring v kratkem odpotovati v Rim, kjer bi se sestal z Mussolinijem. Njegov razgovor z njim naj bi služil mirovnim stremeljem kancelarja Hitlerja ter ojačenju sodelovanja Italije v primeru neuspeha nemške mirovne ofenzive.

Rim, 12. okt. p. Italijanski listi sodijo, da Daladierjev govor ne pomeni popolno zatvoritev vrat za bodoča pogajanja.

Budimpešta, 12. okt. br. Budimpeštanski tisk danes precej pesimistično presoja položaj, ki je nastal po zadnjih dveh Hitlerjevih in Daladierovem govoru. Tako poudarja „Pesti Hirlap“, da v Daladierovem govoru ni najti nobene oprijemljive osnove za pogajanja med Nemčijo in zapadnimi velisilami na osnovi Hitlerjevih mirovnih ponudb. Očitno zapadni velisili nista pripravljena na pogajanja, ker bi ne mogli realizirati niti najmanjši del svojega vojnega programa. „Pesti Hirlap“ je prav tako pesimističen in meni, da bo tudi angleški ministrski predsednik Chamberlain negativno odgovoril na Hitlerjeve predloge.

Danes bo podpisan rusko-turški pakt

Obenem bo Turčija podpisala tudi pogodbo z Anglijo in Francijo

Carigrad, 12. okt. e. V polslužbenih krogih so izjavili, da je pogodba med Turčijo in Rusijo že izvršeno dejstvo in je potreben samo še formalen podpis pogodbe. Turčija je pristala na ruski pogoj, da v vojnem času tuje vojne ladje ne bodo smele skozi Dardanele.

London, 12. okt. e. V tujakajšnjih političnih krogih trdijo, da bo danes podpisana pogodba med Rusijo in Turčijo. Obenem pa bo podpisana tudi pogodba med Francijo in Turčijo. Ni izključeno, da bo Chamberlain v svojem današnjem govoru še omenil te pogodbe in pojasnil, kaj pomenijo v mednarodnem političnem življenju.

Ankara, 12. okt. br. Glavni odbor turške ljudske stranke je imel sejo, na kateri ministrski predsednik podal podoben eks-pozé o pogajanjih v Moskvi, kakor tudi o pogajanjih s Francijo in Anglijo. Ko-

munike ugotavlja, da je vodstvo stranke docela odobrilo stališče vlade.

London, 12. okt. br. Kralj Jurij je sprejel v avdienci šefa turške vojaške delegacije generala Orbaja.

Milan, 12. okt. z. Italijanski listi posvečajo rusko-turškemu pogajanju veliko pozornost. „Stampa“ poroča v zvezi s tem, da zasledujejo Egipt in arabske države moskovska pogajanja z gotovim vznemirjenjem. Boje se, da bi Rusija v sporazumu z Nemčijo in Turčijo udarila na Sueški prekop. Uspešna obramba Sueškega prekopa pa bi bila po mnenju teh krogov brez sodelovanja in podpore Turčije brez-uspešna. Boje se tudi, da bo Rusija dala Turčiji svobodne roke glede arabskih držav, kar bi moglo dovesti do komplikacij na bližnjem Vzhodu.

Anglija in Poljska

Pogajanja poljskega zunanjega ministra v Londonu — Zaupanje Poljske do zaveznikov

London, 12. okt. s. Včeraj je dospel v London poljski zunanji minister Zaleski. Kot cilj njegovega prihoda navajajo konkluzivno o skupni določitvi vojnih ciljev zaveznikov ter skupnih načrtov za nadaljevanje vojne. Zaleski je kmalu po svojem prihodu posetil zunanjega ministra Halifaxa, zvečer pa ministrskega predsednika Chamberlaina. Zaleski ostane v Londonu nekaj dni. „Times“ posvečajo njegovemu prihodu uvodnik, v katerem naglašajo izredne sposobnosti Zaleskega, znane že iz

delovanja v Društvo narodov v Ženevi. V parlamentu je bilo popoldne sporočeno, da odide angleški poslanik pri poljski vladi, Kennard prihodnje dni na svoje mesto v Pariz. Poljski poslanik Raczniski je priredil sinoči banket na čast poljskemu znanjenu ministru Zaleskemu v poljskem poslanstvu. Poleg mnogih angleških uglednih osebnosti je bil navzoč tudi angleški poslanik pri poljski vladi Kennard. Zvečer je imel Zaleski govor preko angleških radijskih postaj. Izjavil je, da duh poljskega naroda ni zlomljen in volja za nadaljevanje borbe se ni izpremenila. Zavezniki, ki jih ima Poljska, so jamstva, da bo zmagala. Na podlagi tega, kar je slišal iz ust odgovornih angleških politikov, je siguran, da vojna ne bo končana, dokler cilji zaveznikov ne bodo doseženi. Vojna ne gre samo za vzpostavitev Poljske, temveč za svobodo vseh evropskih narodov in boljše bodočnost Evrope. Dominacija nad milijardami narodov potom sile mora prenehati.

New York, 12. okt. s. Bivši predsednik Hoover je včeraj izjavil, da je prepričan, da bo Poljska zopet vstala. Ne more biti trajnega miru ne v Nemčiji in ne v Rusiji, dokler bo veliki poljski narod zatiran.

Borzna poročila.

Curib, 12. oktobra. Pariz 10.175, London 17.76.—, New York 445.50, Bruselj 74.50, Milan 22.50, Amsterdam 236.62, Berlin 177.50, Stockholm 106.15, Oslo 101.15, Kopenhagen 86.—.

